

I sag 100/74

SELSKABET C.A.M. A/S, Paris, repræsenteret og bistået af Edouard Brisac, advokat ved Cour de Paris, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Margue, 20, rue Philippe II,

sagsøger,

mod

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE FÆLLESSKAB, ved Kommissionen, repræsenteret af sin juridiske rådgiver, J. Bourgeois, som befuldmægtiget, bistået af Richard Wainwright, juridisk rådgiver ved Kommissionen, og med valgt adresse i Luxembourg, hos Pierre Lamoureux, juridisk rådgiver ved Kommissionen, 4, boulevard Royal,

sagsøgt,

angående annullation af Kommissionens forordning (EØF) nr. 2546/74 af 4. oktober 1974 om visse foranstaltninger, der skal træffes vedrørende de attester, der forudfastsætter importafgifter eller restitutioner inden for korn- og rissektoren som følge af forhøjelsen af niveauet for tærskelpriser med virkning fra den 7. oktober 1974,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, dommerne A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen, Mackenzie Stuart og A. O'Keefe,

generaladvokat: J.-P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og de af parterne under skriftvekslingen fremsatte anbringender kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

1. Artikel 16 i Rådets forordning (EØF) nr. 120/67 af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for korn (EFT-specialudgave 1967, s. 29; org. ref. JO af 19. 6. 1967, s. 2276) indeholder bestemmelser om fastsættelse og udbetaling af eksportrestitutioner for visse kornsorter, herunder byg.

Den restitution, der ydes eksportører, er den på udførselsdagen gældende, men i stk. 4 i artikel 16 åbnes der mulighed for forudfastsættelse af restitutionen, dvs. for at vælge den restitution, der gælder på dagen for indgivelse af ansøgningen om eksportlicens. En sådan forudfastsat restitution underkastes dog visse tilpasninger, idet artikel 16, stk. 4 i Rådets forordning nr. 120/67 (som ændret ved Rådets forordning nr. 2429/72) for visse produkter — herunder byg — bestemmer, at det er »den restitution, som gælder på dagen for indgivelse af ansøgningen om udstedelse af esportlicens, reguleret i forhold til den i udførselmånedens gældende tærskelpris«, der skal anvendes.

Efter bestemmelserne i forordning nr. 120/67 forhøjes tærskelpriserne nemlig (ligesom indikativpriserne og interventionspriserne), selv om de i princippet er fastsat for et helt produktionsår (artikel 5, stk. 6), i medfør af artikel 6 med månedlige tillæg, der i en betragtning til forordningen begrundes i nødvendigheden af at tage hensyn bl.a. til lager og forrentnings-

omkostninger ved oplagring. En stigning i tærskelprisen medfører altså en tilsvarende forhøjelse af restitutionen.

Under hensyn til de vanskeligheder, der i løbet af sommeren 1974 opstod inden for landbrugssektoren, navnlig som følge af en inflationsfremmende stigning i produktionsomkostningerne, traf Rådet ved forordning nr. 2496/74 (EFT L 268 af 3. 10. 1974) »som en undtagelse fra princippet om årlig fastsættelse af priserne« en »særlig« beslutning om forhøjelse på 5 % af fællespriserne for et større antal landbrugsvarer, herunder af indikativprisen og den fælles interventionspris for byg. Forhøjelsen fik virkning fra den 7. oktober 1974.

Da tærskelprisen er den for Rotterdam gældende indikativpris, medførte denne særlige forhøjelse af indikativpriserne en tilsvarende forhøjelse af tærskelpriserne, som igen fik virkning på restitutionsbeløbet. Til de månedlige forhøjelser af restitutionerne efter artikel 16, stk. 4 i forordning nr. 120/67 kom fra den 7. oktober 1974 en særlig forhøjelse, der skyldtes stigningen i landbrugspriserne i medfør af forordning nr. 2496/74. Denne forordnings artikel 4 bestemmer, at gennemførelsesbestemmelser, eventuelle overgangsforanstaltninger og de ændringer, der »som følge af denne forordning« skal foretages i priserne, fastsættes af Kommissionen.

Med denne hjemmel udstedte Kommissionen den omtvistede forordning, der bestemmer, at udførsel af korn, der omfattes af attester om forudfastsættelse fra før den 7. oktober 1974, ikke får del i den særlige forhøjelse af tærskelprisen, idet man — under hensyn til attesternes gyldighedsperiode (i det foreliggende til-

fælde indtil den 16. oktober) — kunne regne med, at de berørte eksportører allerede havde skaffet sig dækning ved opkøb før den af Rådet den 2. oktober 1974 fastsatte forhøjelse.

Selskabet C.A.M. havde den 19. juli 1974 fået eksportlicens for 10 000 tons byg. Gyldighedsperioden løb til den 16. oktober 1974, og den forudfastsatte restitution var lig nul. Mellem den 7. og den 16. oktober udførte selskabet restmængden, dvs. 3 978 tons, og selskabet beklager sig over, at man for denne mængde har nægtet den restitutionsforhøjelse, der følger af den særlige af Rådet vedtagne forhøjelse af landbrugspriserne. Efter selskabets opfattelse er den fra Kommissionen hidrørende bestemmelse, der indeholder denne frakendelse, og som berører selskabet umiddelbart og individuelt, ulovlig og bør annulleres. Ved stævning, indgået til Domstolens justitskontor den 19. december 1974, udtaget mod Det europæiske økonomiske Fællesskab ved Rådet og Kommissionen, har selskabet påstået annullation af »fællesskabsretsakten benævnt Kommissionens forordning nr. 2546/74«.

Ved særskilt dokument, indgået den 11. februar 1975, har Rådet rejst indsigelse mod sagens antagelse til realitetsbehandling med den begrundelse, at den omtvistede retsakt ikke hidrører fra Rådet, og anmodet Domstolen om at træffe afgørelse i henhold til procesreglementets artikel 91 vedrørende denne indsigelse uden at behandle sagens realitet, for så vidt angår Rådet.

Ved kendelse af 12. maj 1975¹ afviste Domstolen sagen, for så vidt den var anlagt mod Rådet. De skriftlige forhandlinger fortsatte herefter, for så vidt sagen var anlagt mod Kommissionen.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet, at der ikke skulle foretages nogen forudgående bevisførelse.

¹ — Se s. 1418.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstand:

- a) sagsøgerens annullationssøgsmaal mod fællesskabsretsakten, der benævnes »Kommissionens forordning EØF nr. 2546/74 af 4. oktober 1974«, antages til realitetsbehandling;
- b) den nævnte fællesskabsretsakt annulleres i sin helhed, eller subsidiært, annulleres, for så vidt den for de under forordning nr. 120/67 henhørende produkter bestemmer, at de eksportrestitutioner, der har været genstand for en forudfastsættelse, og for hvilke indleveringsdagen for ansøgningen ligger før den 7. oktober 1974, ikke reguleres i forhold til den del af forhøjelsen af tærskelpriserne, som skyldes den forhøjelse af landbrugspriserne, som gælder pr. 7. oktober 1974;
- c) Det europæiske økonomiske Fællesskab ved Rådet for De europæiske Fællesskaber og ved Kommissionen for De europæiske Fællesskaber idømmes samtlige sagsomkostninger.

Kommissionen har nedlagt følgende påstand:

- afvisning, subsidiært frifindelse,
- sagsøgeren idømmes sagsomkostningerne.

III — Parternes søgsmålsgrunde, indsigelser og øvrige anbringender

1. Efter sagsøgerens opfattelse bør søgsmålet tages under realitetsbehandling, idet Kommissionens forordning nr. 2546/74 ikke udgør en almenyldig bestemmelse, jf. traktatens artikel 189, stk. 2, men kan opløses i en række individuelle beslutninger, der er udfærdiget i form af en forordning, og som umiddelbart og individuelt berører et begrænset antal adressater, heriblandt sagsøgeren. I denne forbindelse har sagsøgeren henvist til Domstolens domme i sagerne 16 og 17/62 (dom af 14. december 1962, Confédération nationale des producteurs

de fruits et légumes, Sml. 1954-1964, s. 359) og 41-44/70 (dom af 13. maj 1971, International Fruit Cy, Recueil 1971, s. 411), der med hensyn til sondringen mellem beslutninger, der som anført i artikel 173 »er udfærdiget i form af en forordning«, og egentlige forordninger fremhæver det begrænsede antal personer eller virksomheder, der berøres af den omtvistede retsakt og den omstændighed, at dette antal kendes ved den omtvistede retsakts udstedelse.

2. Hvad angår realiteten, har sagsøgeren gjort gældende, at den omtvistede retsakt strider dels mod Rådets forordning nr. 120/67 og dels mod grundsætningen om beskyttelsen af den berettigede forventning. Kommissionen kan ikke af egen drift beslutte, at visse bestemmelser i en rådsforordning, her artikel 16, stk. 4 i forordning nr. 120/67, ikke skal finde anvendelse. Ganske vist skal Kommissionen ifølge samme artikel 16, stk. 6 fastsætte gennemførelsesbestemmelserne for denne artikel, men denne beføjelse giver ikke Kommissionen hjemmel til at bestemme, at denne artikel ikke skal anvendes på de eksportrestitutioner, der har været genstand for en forudfastsættelse før den 7. oktober 1974.

Endvidere har sagsøgeren ved udstedelsen af eksportlicensen erhvervet ret til anvendelse af artikel 16, stk. 4. Når Kommissionen bestemmer, at den restitution, selskabet har krav på, ikke skal reguleres i forhold til forhøjelsen af tærskelpriserne i medfør af forordning nr. 2496/74, krænker den denne ret.

Selv om det antages, at sagsøgeren ikke i streng betydning har en velerhvervet ret til anvendelse af artikel 16, stk. 4 i forordning nr. 120/67, har Kommissionen dog grundsætningen om beskyttelsen af sagsøgerens berettigede forventning om anvendelse af Rådets forordning.

3. I svarkriftet har Kommissionen bestridt, at søgsmålet kan antages til realitetsbehandling. Kommissionen anfører i første række, at forordning nr. 2546/74 er

en generel retsakt, og at sagsøgeren under ingen omstændigheder berøres individuelt, jf. artikel 173, stk. 2, af denne retsakt.

Forordning nr. 2546/74 er en del af den række retsakter, der trådte i kraft den 7. oktober 1974 med henblik på at gennemføre den forhøjelse af landbrugspriserne på 5 %, Rådets forordning nr. 2496/74 fastsatte. Da Rådet var klar over, at det var nødvendigt med detaljerede regler, dels for at gennemføre denne beslutning, og dels for at fastsætte de nærmere betingelser for dens anvendelse inden for rammerne af de forskellige markedsordninger, bemyndigede det Kommissionen til at fastsætte gennemførelsesbestemmelser efter den såkaldte »forvaltningskomité-procedure«. Det er i medfør af denne bemyndigelse Kommissionen udstedte forordning nr. 2518/74 »om fastlæggelse af de foranstaltninger, der skal træffes som følge af den generelle forhøjelse af priserne inden for landbrugssektoren med virkning fra den 7. oktober 1974« (EFT L 270 af 5. 10. 1974, s. 1) samt den omstridte forordning. Forordning nr. 2546/74 har således del i den almengyldige karakter af forordningerne nr. 2496/74 og 2518/74 og tilsammen med disse udgør den et uadskilleligt hele.

Endvidere er sagsøgeren heller ikke individuelt berørt af forordning nr. 2546/74, som berører ikke alene indehavere af licenser, med forudfastsat restitution, men også indehavere af importlicenser med forudfastsat importafgift.

Domstolen har i øvrigt i sin dom af 16. april 1970 (sag 64/69, Compagnie française commerciale et financière mod Kommissionen, Recueil 1970, s. 221) fastslået, at en retsakts karakter af forordning ikke anfægtes af, at det er muligt med større eller mindre nøjagtighed at bestemme antallet eller endog identiteten af de retssubjekter, retsakten på et givet tidspunkt finder anvendelse på, når det er utvivlsomt, at regelens anvendelse sker på grundlag af de objektive retlige eller faktiske forhold, retsakten beskriver i tilknytning til sin målsætning.

Kommissionen har videre anført, at ganske vist har Domstolen statueret, at en anfægtet retsakt må have tilbagevirkende gyldighed for at kunne betragtes som en individuel, ikke almengyldig retsakt, (dom af 1. juli 1965, forenede sager 106-107/63, Toepfer, Recueil 1965, s. 525; dom af 23. november 1971, sag 62/70, Bock, Recueil 1971, s. 897 og dom af 13. maj 1971, forenede sager 41-44/70, International Fruit Cy, Recueil 1971, s. 411) men denne betingelse er imidlertid ikke tildrækkelig i så henseende.

4. Med hensyn til sagens realitet har Kommissionen i første række anført, at beslutningen om at forhøje landbrugspriserne ikke alene var ganske ekstraordinær men også upåregnelig på det tidspunkt, sagsøgeren opnåede attesterne med forudfastsættelse af de omtvistede restitutioner. For så vidt angår den anfægtede forordnings økonomiske ratio, har Kommissionen dernæst anført, at en regulering af eksportrestitutionerne og importafgifterne i forhold til stigningen i tærskelprisen som følge af den exceptionelle forhøjelse af landbrugspriserne, ville have haft uberettigede følger for de importører og eksportører, der havde opnået en forudfastsættelse før denne forhøjelse. For importørerne ville der have været tale om en upåregnelig ekstrabyrde. For eksportørerne ville en yderligere forhøjelse af restitutionen have været en ufortjent gevinst. De sidste restitutionsfastsættelser havde fundet sted i juli måned, på et tidspunkt da en ændring af tærskelpriserne ikke kunne forudses.

Da forudfastsættelsen skal gøre det muligt for virksomhederne at indgå kontrakter for attesternes gyldighedsperiode, kunne man regne med, at de varer, der skulle eksporteres under attester med forudfastsættelse udstedt før den 7. oktober, allerede var blevet opkøbt på fællesskabsmarkedet til priser, der endnu ikke var påvirket af Rådets beslutning.

Endvidere har sagsøgeren, i betragtning af de særlige markedsf forhold ved attestens udstedelse den 19. juli (verdensmar-

kedspris højere end fællesskabspris), allerede haft fordel af, at restitutionen var forudfastsat til »nul«, idet sagsøgeren herved undgik den eksportafgift, der senere blev fastsat.

Anbringendet om Kommissionens påståede inkompetence bør forkastes, idet Kommissionens kompetence støttes ikke på artikel 16 i Rådets forordning nr. 120/67 men på artikel 4 i Rådets forordning nr. 2496/74 om ændring af landbrugspriserne. Endvidere kan sagsøgeren ikke påberåbe sig nogen velerhvervet rettighed. På det tidspunkt, licensen udstedtes, den 19. juli 1974, gav artikel 16, stk. 4 i Rådets forordning nr. 120/67 ikke nogen sikkerhed for en forhøjelse af restitutionen, men stillede blot en sådan i udsigt. Forhøjelsen afhæng af en øvrigt af den årlige tærskelpris for produktionsåret 1974-1975 og de i samme bestemmelse hjemlede månedlige tillæg men ikke af en som følge af en ekstraordinær og upåregnelig forhøjelse af landbrugspriser højere tærskelpris.

Selv om det antages, at forudfastsættelsesordningen giver sikkerhed for en regulering ved enhver ændring af tærskelprisen i forhold til, hvad den var ved attestens udstedelse, er det nødvendigt, at forhøjelsen angår den tærskelspris, der anvendes ved reguleringen af de forudfastsatte restitutioner. I det foreliggende tilfælde har Fællesskabet netop ved Kommissionens forordning nr. 2546/74 bestemt, at forhøjelsen ikke berørte disse tærskelpriser. Endelig kan den blotte udsigt til regulering, såfremt der overhovedet forelå en sådan, aldrig have udviklet sig til en velerhvervet rettighed, da forordning nr. 2546/74, der udelukker regulering, trådte i kraft den samme dag som den rådsforordning, der ændrede landbrugspriserne, nemlig den 7. oktober 1974.

Hvad angår beskyttelsen af den berettigede forventning, har Kommissionen henvist til Domstolens dom af 5. juni 1973 (sag 81/72, Kommissionen mod Rådet, Sml. 1973, s. 575), hvoraf det fremgår, at en sådan beskyttelse kun

opnås under den dobbelte betingelse, at institutionen ved en forudgående retsakt har bundet sig til at følge visse fremtidige retningslinjer, og at institutionen derefter fraviger disse uden gyldig grund. I det foreliggende tilfælde har Rådet i artikel 16 i forordning nr. 120/67 på ingen måde fastlagt nogen fremtidige retningslinjer for regulering af de forudfastsatte restitutioner ved en forhøjelse af landbrugspriserne i løbet af produktionsåret. Hertil kommer, at det efter Kommissionens opfattelse har været fuldt ud berettiget ikke at regulere de før den 7. oktober 1974 forudfastsatte restitutioner.

5. I replikken har sagsøgeren fastholdt, at forordning nr. 2546/74 kun var anvendelig på et bestemt antal adressater, som man kendte vel eller nøje kunne identificere, hvorfor forordningen ikke kan betragtes som en generel retsakt. Endvidere er det materielt ukorrekt, at denne forordning skulle være snævert forbundet med Rådets forordning nr. 2496/74 og Kommissionens forordning nr. 2518/74 og sammen med disse udgøre et uadskilleligt hele. Efter selve betragtningerne til forordning nr. 2546/74 har dennes bestemmelser alene til formål at forhindre, at importafgifternes og eksportrestitutionernes regulering i forhold til tærskelpriserne forhøjelse den 7. oktober 1974 medfører en forhøjelse af importbelastningen eller en stigning i restitutionerne, som økonomisk ikke er berettiget. Efter det sagsøgende selskabs opfattelse berører bestemmelserne i forordning nr. 2546/74 det individuelt, idet det var indehaver af en eksportlicens med forudfastsat restitution, gyldig indtil den 16. oktober 1974, under hvilken det den 7. oktober endnu manglede at udføre 3 978 tons. Sagsøgeren er således berettiget til at påstå annullation af forordning nr. 2546/74, hvis ikke for samtlige så i det mindste for de af forordningens bestemmelser, der vedrører eksportrestitutioner, der har været genstand for en forudfastsættelse.

Med hensyn til Kommissionens kompetence til at bestemme, at der ikke skulle

ske nogen regulering af restitutionerne, kan Kommissionen ikke, som den gør, støtte sig på Rådets forordning nr. 2496/74. Efter artikel 5 skulle denne forordning først anvendes fra den 7. oktober 1974, medens den anfægtede kommissionsforordning er dateret den 4. oktober 1974.

Endvidere falder den anfægtede forordning fra Kommissionen helt uden for bestemmelserne i artikel 4 i Rådets forordning nr. 2496/74, idet Kommissionens bestemmelser hverken er »gennemførelsesbestemmelserne til artikel 1 og 2 i forordning nr. 2496/74, eller »overgangsforanstaltninger«, eller de ændringer, der som følge af forordning nr. 2496/74 er foretaget »i de andre priser og beløb, som er fastsat inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik«.

Hvad angår sagsøgerens »velerhvervede rettigheder«, er sagsøgeren af den opfattelse, at den udtrykkelige bestemmelse i artikel 16 stk. 4 i forordning nr. 120/67 tilsikrer dem en regulering af restitutionen i forhold til den i udførselsmåneden gyldige tærskelspris. Artikel 16 indeholder i denne forbindelse ingen sondring efter prisændringens årsager.

Endelig har det sagsøgende selskab anført, at med hensyn til beskyttelsen af den berettigede forventning kunne det med føje påregne, at forordning nr. 120/67 ville blive anvendt i hele gyldighedsperioden for den eksportlicens, selskabet havde modtaget den 19. juli 1974, idet den nævnte forordning indeholdt et udtrykkeligt tilsagn om regulering af eksportrestitutionerne i forhold til de ændringer i tærskelprisen, som kunne ske i løbet af eksportlicensernes gyldighedsperiode.

6. I duplikken har Kommissionen anerkendt, at den anfægtede forordning logisk set ikke er uundværlig for gennemførelsen af Rådets forordning nr. 2496/74 og Kommissionens forordning nr. 2518/74. I betragtning af deres økonomiske målsætninger bør de tre forordninger dog betragtes som en helhed. Kommis-

sionen henviser til Domstolens dom af 16. april 1970 (sag 64/69, Compagnie française commerciale et financière mod Kommissionen, Recueil 1970, s. 227), hvori Domstolen fastslår, at en overgangsregel kan være en integrerende bestanddel af de gamle og nye bestemmelser, den skal forbinde, og derfor får del i disse bestemmelsers almen gyldige karakter.

7. Hvad angår sagens realitet, har Kommissionen med hensyn til sin kompetence anført, at Rådets forordning nr. 2496/74, hvorpå Kommissionen støtter sin kompetence, selv om denne først skulle anvendes fra den 7. oktober, trådte i kraft på dagen for dens offentliggørelse i De Europæiske Fællesskabers Tidende, altså den 3. oktober 1974. Den anfægtede forordning nr. 2546/74, der blev udstedt den 4. oktober, trådte i kraft den dag, forordning nr. 2496/74 blev anvendelig, nemlig den 7. oktober.

Herudover har Kommissionen subsidiært gjort gældende, at den var beføjet til at udstede gennemførelsesbestemmelser selv før ikrafttrædelsen af den rådsforordning, der gav den bemyndigelse hertil. Bestemmelserne var nemlig anvendelige fra samme dag, og situationen var af hastende karakter. Forordning nr. 2546/74 omfattes da også af artikel 4 i Rådets forordning nr. 2496/74, idet denne artikel bevidst er blevet bredt formuleret under

hensyn til det usædvanlige og exceptionelle i en ændring af priserne i løbet af produktionsåret, som kunne have uforudsete virkninger.

Hvad angår beskyttelsen af velerhvervede rettigheder, kan Kommissionen ikke anerkende det argument, hvorefter sagsøgeren skulle have haft *sikkerhed* for en forhøjelse af restitutionsbeløbene som følge af prisreguleringen. Kommissionen har ikke skelnet efter årsagerne til ændringerne af tærskelprisen. Derimod anså Kommissionen den ændring af tærskelprisen, der var en følge af prisernes forhøjelse den 7. oktober, for at være af en anden karakter end de ændringer, artikel 16, stk. 4 i forordning nr. 120/67 omhandler.

Hvad angår beskyttelsen af den berettigede forventning, er Kommissionen af den opfattelse, at ingen af de to betingelser foreligger — fastlæggelse af fremtidige retningslinjer og fravigelse herfra uden gyldig grund — som anerkendelsen af dette anbringende kræver. Den økonomiske berettigelse af forordning nr. 2546/74 beror på en generel vurdering af situationen og ikke på en vurdering af sagsøgernes særlige forhold.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 28. oktober 1975.

Præmisser

- 1 Ved stævning, indleveret til Domstolens justitskontor den 19. december 1974, har sagsøgeren nedlagt påstand om annullation af Kommissionens forordning nr. 2546/74 af 4. oktober 1974 om visse foranstaltninger, der skal træffes vedrørende de attester, der forudfastsætter importafgifter eller restitutioner inden for korn- og rissektoren som følge af forhøjelsen af niveauet for tærskelpriser med virkning fra den 7. oktober 1974 (EFT L 271 af 5. oktober 1974, s. 77);
- 2 denne forordning består af to artikler, hvoraf den første bestemmer, at »for produkter henhørende under forordning nr. 120/67/EØF og nr. 359/67/EØF

reguleres de importafgifter og eksportrestitutioner, der har været genstand for en forudfastsættelse og for hvilke indleveringsdagen for ansøgningen, i den i artikel 6 i forordning (EØF) nr. 1373/70 angivne betydning, ligger før den 7. oktober 1974, ikke i forhold til den del af forhøjelsen af tærskelpriserne, som skyldes den forhøjelse af landbrugspriserne, som gælder pr. 7. oktober 1974*, medens den anden artikel bestemmer, at forordningen træder i kraft den 7. oktober 1974.

Vedrørende formaliteten

- 3 Kommissionen har anført, at da den anfægtede retsakt er en forordning, bør søgsmålet, som hidrørende fra en privat, afvises, idet det efter EØF-traktatens artikel 173 ikke tilkommer andre fysiske eller juridiske personer end medlemsstaterne, Rådet og Kommissionen at anfægte sådanne retsakter;
- 4 sagsøgeren har bestridt retsaktens karakter af forordning og gjort gældende, at der er tale om en beslutning, som berører sagsøgeren umiddelbart og individuelt, skønt den er udfærdiget i form af en forordning.
- 5 Den anfægtede retsaks karakter og rækkevidde bør derfor fastlægges i forhold til de betingelser, artikel 173 opstiller for annullationssøgsmåls antagelse til realitetsbehandling.
- 6 Artikel 16, stk. 4 i Rådets forordning (EØF) nr. 120/67 af 13. juni 1967 om den fælles markedsordning for korn (EFT-specialudgave 1967, s. 29; org. ref. JO af 19. 6. 1967, s. 2269), som ændret ved artikel 1, stk. 3 i Rådets forordning nr. 2429/72 af 21. november 1972 (EFT-specialudgave november 1972, ze s. 47; org. ref. JO L 264 af 23. 11. 1972), giver eksportører af visse kornsorter ret til at begære en forudgående fastsættelse af de restitutioner, nævnte artikel 16, stk. 1 hjemler dem;
- 7 efter den samme bestemmelse er de restitutioner, der således er forudfastsat til det beløb, som gælder på ansøgningsdagen, dog genstand for månedlige reguleringer i forhold til den i udførselsmåneden gældende tærskelpris;

- 8 tærskelpriserne, som fastsættes i forhold til indikativpriserne, der i medfør af artikel 2 i forordning nr. 120/67 fastsættes for et helt produktionsår, er i henhold til denne forordnings artikel 6 også genstand for månedlige tilpasninger, hvilket ifølge den 8. betragtning til nævnte forordning begrundes i nødvendigheden af bl.a. at tage hensyn til lager- og forrentningsomkostninger ved kornoplageringen inden for Fællesskabet samt nødvendigheden af at afsætte lagerbeholdningerne efter markedets behov;
- 9 disse månedlige tilpasninger af tærskelprisen slår således igennem på restitutionsbeløbene, selv når disse er forudfastsat.
- 10 På baggrund af den almindelige inflations indflydelse på landbruget traf Rådet i 1974 — som en undtagelse fra princippet om fastsættelse af indikativ- og interventionspriser for et helt produktionsår — ved forordning nr. 2496/74 af 2. oktober 1974 (EFT L 268 af 30. 10. 1974) beslutning om en med virkning fra den 7. oktober 1974 enkeltstående og ekstraordinær forhøjelse af disse priser for den resterende del af det indeværende produktionsår på ca. 5 % for visse produkter, herunder korn;
- 11 denne forhøjelse fik fra den samme dato virkning på tærskelpriserne og som følge heraf på restitutionsbeløbene;
- 12 ved den anfægtede forordning traf Kommissionen, som det i artikel 4 i forordning nr. 2496/74 pålægges at fastsætte gennemførelsesbestemmelserne til denne forordning »i påkommende tilfælde ved, at der . . . gøres undtagelser fra de fastsættelsesregler, som er indført ved forordningerne på området«, imidlertid bestemmelse om, at denne forhøjelse af tærskelpriserne ikke skulle medføre en tilsvarende forhøjelse af eksportrestitutionerne for eksport, som havde været genstand for en forudfastsættelse, hvorom ansøgning var indgivet før den 7. oktober 1974;
- 13 efter den tredje betragtning til den anfægtede forordning skyldes denne begrænsning, at alle restitutioner var blevet ophævet fra den 26. juli 1974, for så vidt angår de af sagsøgeren udførte kornsorter, og at gyldighedsperioden for de attester, der forudfastsatte restitutioner, og som endnu ikke var blevet anvendt den 7. oktober, derfor ville udløbe inden for kort tid, hvorfor man kunne »regne med, at de produkter, der skal eksporteres under disse attester, allerede har været genstand for opkøb på fællesmarkedet til priser, der er fastsat af niveauet for de fælles priser, der var gældende før den 7. oktober«.

- 14 Da den anfægtede retsakt for bestemte eksportforretninger nægter en kategori virksomheder en forhøjelse af restitutionsbeløbet, som derimod tilstås virksomheder, der havde indgivet ansøgning om forudfastsættelse på en senere dato, berører den de førstnævnte virksomheder umiddelbart;
- 15 endvidere angår retsakten et bestemt og kendt antal korneksportører samt, for hver af disse, de udførselsmængder, for hvilke der var begæret forudfastsættelse;
- 16 da restitutionerne var blevet ophævet fra den 26. juli, gælder dette så meget desto mere, som den berørte kategori virksomheder indskrænker sig til at omfatte de virksomheder, der havde søgt forudfastsættelse før den 26. juli 1974, og som endnu den 7. oktober havde gyldige eksportlicenser;
- 17 af den førnævnte betragtning fremgår det, at udskillelsen af disse virksomheder beror på den formodning, at de allerede på et tidligere tidspunkt til priser, der endnu ikke var påvirket af den stigning, der skulle træde i kraft den 7. oktober, havde dækket sig ind for de eksportforretninger, der endnu ikke var fuldført på denne dato;
- 18 ved at opstille disse kriterier vedrører den anfægtede retsakt et bestemt antal virksomheder kendetegnet ved den individuelle adfærd, de har haft eller formodes at have haft i et begrænset tidsrum;
- 19 selv om en sådan bestemmelse er en del af et regelsæt af generel karakter, berører den de pågældende retssubjekter individuelt, idet den griber ind i deres retsstilling på grund af faktiske omstændigheder, der adskiller dem fra alle andre og individualiserer dem på lignende måde som en adressat;
- 20 søgsmålet kan antages til realitetsbehandling.

Vedrørende realiteten

- 21 Sagsøgeren har først gjort gældende, at Kommissionen den 4. oktober 1974 ikke har været kompetent til at udstede bestemmelser til gennemførelse af

forordning nr. 2496/74 af 2. oktober 1974, da denne forordning efter dens artikel 5 først skulle finde anvendelse fra den 7. oktober.

- 22 Selv om det i Rådets forordning nr. 2496/74 bestemmes, at de deri fastsatte bestemmelser først skal finde anvendelse fra den 7. oktober, bestemmes det dog, at forordningen træder i kraft på dagen for dens offentliggørelse i De Europæiske Fællesskabers Tidende, altså den 3. oktober 1974;
- 23 fra ikrafttrædelsesdatoen har Kommissionen i medfør af de den i forordningens artikel 4 tillagte beføjelser haft kompetence til at udstede gennemførelsesbestemmelser, forudsat at Kommissionen ikke herved fræveg den dato, fra hvilken bestemmelserne var anvendelige;
- 24 dette er ikke tilfældet, idet den anfægtede retsakt bestemmer, at den træder i kraft den 7. oktober 1974;
- 25 dette anbringende bør forkastes.
- 26 Sagsøgeren har dernæst gjort gældende, at Kommissionen ved de anfægtede bestemmelser er gået ud over de beføjelser, Rådet har tillagt den i artikel 4 i forordning nr. 2496/74.
- 27 I artikel 4 i forordning nr. 2496/74, der i medfør af traktatens artikel 155 tillægger Kommissionen de beføjelser, der er nødvendige for gennemførelsen af de bestemmelser, forordningen fastsætter, bestemmes det, at denne institution samtidig med fastsættelsen af gennemførelsesbestemmelserne kan vedtage påkrævede ændringer i priser og beløb, der er fastsat inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik og dette »i påkommende tilfælde ved, at der i det omfang og for det tidsrum, der er strengt påkrævet for, at der kan tages hensyn til denne forordning, gøres undtagelser fra de fastsættelsesregler, som er indført ved forordningerne på området«;
- 28 denne bestemmelse tillægger udtrykkeligt Kommissionen kompetence til at ændre reglerne om fastsættelse af restitutionsbeløbene, hvorfor den ikke er gået ud over sin kompetence ved at bestemme, at virksomheder, der havde opnået forudfastsættelse før en vis dato, ikke skulle have del i den forhøjede restitution;

- 29 dette anbringende bør ligeledes forkastes.
- 30 Sagsøgeren har endelig gjort gældende, at den anfægtede retsakt krænker de velerhvervede rettigheder, sagsøgeren har i medfør af artikel 16 i forordning nr. 120/67, som bestemmer, at »den restitution, som gælder på dagen for indgivelse af ansøgningen om udstedelse af en eksportlicens [skal reguleres] ... i forhold til den i udførelsmånedens gyldige tærskelpris«, eller at den i det mindste krænker den berettigede forventning, sagsøgeren kunne have om denne retsakts opretholdelse for fremtiden.
- 31 Selv om sagsøgeren kunne påberåbe sig en velerhvervet rettighed til eller en berettiget forventning om opretholdelse af de forhøjelser af restitutionsbeløbet, der hjemles i artikel 16 i forordning nr. 120/67, som den var gældende på tidspunktet for ansøgningen om forudfastsættelse, vil sagsøgeren ikke kunne påberåbe sig en sådan rettighed eller en sådan forventning, for så vidt angår den del af restitutionen, som svarer til en forhøjelse af tærskelprisen, der er artikel 16's formål helt uvedkommende, som er upåregnelig på tidspunktet for beløbets forudfastsættelse, og som derfor givet ikke har kunnet indgå i de overvejelser, der i juli 1974 fik sagsøgeren til at ansøge om forudfastsættelse;
- 32 dette anbringende bør ligeledes forkastes;
- 33 sagsøgte bør følgelig frifindes.

Vedrørende sagsomkostningerne

- 34 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2 dømmes den part, der ikke får medhold, til at afholde sagsomkostningerne;
- 35 sagsøgeren har ikke fået medhold.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

idet den forkaster enhver anden videregående eller hermed uforenelig påstand, for ret:

Sagsøgte frifindes;

Sagsøgeren idømmes sagens omkostninger.

Lecourt	Donner	Mertens de Wilmars	
Pescatore	Sørensen	Mackenzie Stuart	O'Keefe

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 18. november 1975.

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT J.-P. WARNER
FREMSAT DEN 28. OKTOBER 1975 ¹

Høje Ret.

I denne sag har sagsøgeren, C.A.M. A/S, der i Paris driver forretning som korn-eksportør, nedlagt påstand om, at en af Kommissionens forordninger, nemlig forordning (EØF) nr. 2546/74 af 4. oktober 1974, kendes ugyldig eller i det mindste ugyldig, for så vidt den angår eksportører. Sagsøgerens klage vedrører denne forordnings følger med hensyn til tre ladninger byg, som sagsøgerne lod afskibe den 9., 11. og 15. oktober 1974.

Sagsøgerne havde oprindeligt anlagt denne sag mod såvel Rådet som Kommis-

sionen, men hvad angår Rådet, blev sagen afvist ved Domstolens kendelse af 12. maj 1975, idet spørgsmålet ikke kunne antages til realitetsbehandling, da ingen retsakt hidrørende fra Rådet anfægtedes ved søgsmålet.

Kommissionens forordning nr. 2546/74 er en del af en række særlige foranstaltninger, Rådet og Kommissionen vedtog tidligt i oktober 1974 for at afbøde virkningerne på det fælles landbrugsmarked af den usædvanlige stigning i produktionsomkostningerne, som indtrådte det år, en stigning som blandt andet faldt sammen med meget høje kornpriser på

¹ — Oversat fra engelsk.